

Prenova učnega gradiva Gradim slovenski jezik – izdaja s plusom je odlična nadgradnja učbenika Gradim slovenski jezik 5. Prenovljeno učno gradivo prinaša predvsem smiselnejšo razporeditev učnih enot. Na začetku se učenci seznanijo z večino pravopisnih pravil – zapisovanje zemljepisnih lastnih imen, stvarnih lastnih imen ipd. Pravopisna pravila lahko potem utrjujejo in ponavljajo skozi celo šolsko leto. V učbeniku so zajete aktualne teme, povezane s tehnologijo, ki jo učenci vsakodnevno uporabljajo in jim je blizu. Avtorice so smiselno ohranile nekatera besedila, ki krepijo njihov občutek do empatijo, sočloveka.

Učbenik je sestavljen iz 23. enot. Vsaka enota se začne z zanimivo in privlačno naslovnico, na kateri je fotografija, ki učence pritegne in v njih vzbudi zanimanje. Naslovi so smiselni, zanimivi in privlačni. Vsak naslov je inovativen in drugačen, od vprašalnic za samostalnik in pridevnik, do vzkličnih povedi. V naslovih se avtorice poigravajo z ločili ali besedami, besednimi zvezami, premetankami, ki v učencih vzpodbudijo radovednost in omogočajo lažje pomnjenje pravopisnih pravil. Na vsaki naslovnici enote so zapisani učni cilji, ki jih lahko učitelj obravnava na začetku enote. S tem predstavi učencem, o čem se bodo učili. Lahko pa jih obravnava tudi na koncu enote, da učenci ugotovijo, kaj znajo oz. kaj so se naučili. Vsaka enota se konča z evalvacijo.

Druga učna enota predstavi umetnostna in neumetnostna besedila ter temeljno razliko med njimi. Besedila v sklopu so medpredmetno povezana, predvsem z družbo. Poleg same predstavitve in razlikovanja umetnostnih ter neumetnostnih besedil povezuje kulturno dediščino z modernim časom in ju preplete v različnih besedilih. Učenci pri spoznavanju besedil uporabljajo več čutil, saj so smiselno avdio-vizualno podkrepjena.

Kar nekaj enot se začne z aktualno temo oz. zanimivo nalogo, ki je zasnovana tako, da v učencih takoj vzbudi zanimanje. Naloga je velikokrat inovativna in povezana s sedanjim, tehnološko naprednim svetom. Veliko nalog je oblikovanih tako, da se lahko rešujejo interaktivno, v povezavi s spletom. Vključeno je pisanje oz. učenje pisanja e-sporočil. Navodila v vsakem poglavju so napisana jasno in vključujejo oba spola. Naloge so avdio-vizualno podkrepjene, kar je za učence zanimivo in vključi še ostala čutila.

Učenci s pomočjo učbenika razvijajo zmožnost dvosmernega sporazumevanja. Naloge so zasnovane tako, da vključujejo poslušanje oz. gledanje uradnega in neuradnega pogovora. Ko učenci poznajo pravila teh pogovorov, jih tudi samostojno tvorijo in urijo z igrami vlog. Na tak način dobijo ustrezno povratno informacijo o usvojenih ciljih. V učbenik so vključeni tudi dopisi, in sicer uradna ter neuradna voščila in čestitke. Učbenik predstavi pisanje elektronskih uradnih in neuradnih dopisov, kar je aktualno v sedanjem času. Učenci se srečajo z dopisovanjem preko SMS-ov, elektronske pošte, naučijo se kdaj in kje je primerno uporabljati emodžije (znake pri pisanju elektronskih sporočil). Učenci razvijajo tudi zmožnost enosmernega sporazumevanja. Preko različnih nalog in smiselnih vprašanj ustno in pisno tvorijo besedila. Vključeni so opisi rastlin, ki so učencem dovolj blizu, da jih poznajo, vendar ob njih širijo tudi splošno razgledanost. Poleg tega tvorijo še opise predmetov, definicije pojmov. V poglavju *Dobro premisli, preden kaj kupiš* spoznajo oglasno besedilo. Po korakih in s pomočjo motivacijsko-strateških nalog se naučijo tvoriti obnove besedila, ki jo nato nadgrajujejo tudi v drugih enotah. V enoti *Preberi–izberi–glej* spoznajo razne oblike televizijskega sporeda.

Avtorice so v učbenik vklopile tudi sklop nalog za razvijanje poimenovalne zmožnosti. Učenci

usvajajo, utrjujejo in nadgrajujejo svoje znanje. V enoti *Vsaka beseda kaj poimenuje* spoznajo pomene besed in v katero besedno družino spadajo. Naloge so zanimive in na zabaven način spodbujajo učence k uporabi različnih besed ter širijo njihov besedni zaklad. Naloge zastavljene tudi tako, da vzpodbujajo razvijanje skladenjske zmožnosti, saj je veliko nalog, v katerih učenci dopolnjujejo nepopolne povedi, tvorijo primerne vprašalnice ipd. Pravorečno zmožnost učenci razvijajo predvsem v enoti *Kdaj govorimo knjižno in kdaj neknjižno*. Naloge so podkrepljene tudi s slušnim gradivom, da učenci še bolje prepoznavajo knjižno izreko samoglasnikov in lažje (tudi doma) utrjujejo njihovo izreko. Ker je v učbeniku veliko nalog, ki učence spodbujajo h govornim nastopom, lahko čez celo leto vadijo čim bolj knjižni, jasen in razločen govor. Gradivo je zasnovano tako, da učenec preko celega leta razvija pravopisno zmožnost in jo sproti utrjuje. V začetnih poglavjih podrobneje predstavi predvsem rabo velike in male začetnice v eno- in večbesednih zemljepisnih in stvarnih lastnih imenih, ki jo nato učenci lahko utrjujejo skozi celo leto. Naloge so strateško zasnovane tako, da preko celega leta utrjujejo in nadgrajujejo razvijanje tudi ostalih pravopisnih zmožnosti.

Učenci z učbenikom sistematično razvijajo metajezikovne zmožnosti. Predvsem v enotah *Kdo ali kaj je na sliki?* in *Kakšen, kateri, čigav?* učenci spoznavaajo temeljne pomenske, funkcijske in oblikovne lastnosti obravnavanih besedilnih vrst (samostalnika in pridevnika). Povzema jih s preprosto definicijo, ki jo učenci usvojijo in si jo zapomnijo preko različnih nalog in ilustracij.

Poleg vsega naštetega je učbenik zasnovan tako, da spodbuja učence k uporabi drugih virov: slovarjev (SSKJ), spleta (www.fran.si), enciklopedij, leksikonov itd.

Učbenik je po mojem mnenju zasnovan inovativno, sodobno, skladno s tehnološko naprednim časom. Naloge so povezane medpredmetno in pri učencih spodbujajo samostojnost ter skupinsko učenje (delo v skupinah, parih). Avtorice so enote koherentno zasnovale, saj se vaje smiselno med seboj povezujejo, znotraj odsekov enot skorajda »prelivajo« ena v drugo. S svojo prenovno gradivo sledi sodobnim tehnološkim smernicam in prenovljenemu učnemu načrtu. Sledi kompetencam, ki jih ta narekuje. S fotografijami, ilustracijami, zabavnimi krajšimi stripi, avdio-vizualnimi podkrepitevami spodbuja zanimivo in raznoliko učenje temeljnega predmeta – slovenščine v petem razredu, zato ga predlagam v potrditev.

Katja Lavrič Čurk

28. 2. 2020